

Επειδή έχω στερέψει από εμπνεύσεις, αποφασίζω να κάνω μια επίσκεψη σ' αυτόν τον Μπατή, που ήταν στον κατάλογο των απολυθέντων και έχει τώρα τουριστικό πρακτορείο. Όταν έχεις στραβωθεί, κάνεις διάφορες απεγνωσμένες προσπάθειες για να ξαναβρείς το φως σου. Η πρώτη μου επιλογή ήταν ο Τσολάκης, για να μου πει τι είδε στην έκθεση της Coordination and Investment Bank, αλλά είχε να κάνει κάποιες εξετάσεις και με παρακάλεσε να περάσω το απόγευμα.

Αφήνω τους βοηθούς μου να ξεκαθαρίζουν τις καταστάσεις και πραγματοποιώ την επίσκεψη μόνος μου. Το τουριστικό πρακτορείο του Λεωνίδα Μπατή λέγεται Endless Travels και βρίσκεται στην οδό Νίκης. Αφήνω το Σέατ στο πάρκινγκ της Κριεζώτου, για να έχω το κεφάλι μου ήσυχο, και πηγαίνω ως τη Νίκης με τα πόδια. Το πρακτορείο είναι μικρό και δε διαφέρει σε τίποτα από τα αμέτρητα τουριστικά πρακτορεία που είναι διάσπαρτα σε όλη την Αθήνα. Μπροστά κρέμονται διαφημίσεις αεροπορικών εταιρειών και προσφορές για εκδρομές, πίσω υπάρχουν δύο γραφεία για τους πελάτες και ένα στο βάθος, ό-

που κάθεται ένας φαλακρός πενηντάρης. Υποθέτω ότι αυτός πρέπει να είναι ο Μπατής, αλλά ρωτάω για σιγουριά και παίρνω την επιβεβαίωση.

Στέκομαι μπροστά του και συστήνομαι. Ο Μπατής με κοιτάζει, πιο πολύ με απορία παρά με ανησυχία, και εν τέλει μου δείχνει μια καρτέλα. Έχει κάτι το καθησυχαστικό πάνω του. Σου δίνει την εντύπωση του ανθρώπου που αντιμετωπίζει ακόμα και τις πιο δύσκολες καταστάσεις με ηρεμία.

«Ήρθα για να σας κάνω μερικές ερωτήσεις».

Δεν ξαφνιάζεται. Αντίθετα, γελάει με άνεση. «Κρίμα. Κι εγώ έλεγα ότι ήρθατε γιατί σας ενδιαφέρει κάποιο από τα εκδρομικά πακέτα μας».

«Δεν πρόκειται για εκδρομή. Βρήκαμε το όνομά σας σε μια κατάσταση με στελέχη τραπεζών που απολύθηκαν επειδή κατηγορήθηκαν για καταχρήσεις».

«Μάλιστα, και;» με ρωτάει χωρίς να χάσει καθόλου ούτε την ψυχραιμία ούτε τον άνετο τόνο του.

«Θα ήθελα να μιλήσουμε λίγο για τους λόγους και τις συνθήκες της απόλυσής σας».

Αυτή τη φορά βάζει τα γέλια. «Οι λόγοι της απόλυσής μου σας είναι παντελώς αδιάφοροι. Εκείνο που σας ενδιαφέρει είναι αυτός ο αντάρτης των τραπεζών, όπως τον λένε τα κανάλια, που κολλάει αφίσες και ξεσηκώνει τον κόσμο. Κάποιος έξυπνος σας έβαλε την ιδέα ότι αυτοί που απολύθηκαν μπορεί να το κρατάνε μανιάτικο στις τράπεζες και να έκαναν την καμπάνια με τις αφίσες, για να τις εκδικηθούν. Σωστά;»

Ὡς τώρα έχει με την άνεση και την ευφράδειά του το πάνω χέρι.

«Ας μείνουμε στο γιατί απολυθήκατε» επιμένω.

«Ὅπως προτιμάτε. Τι ξέρετε για την απόλυσή μου;»

«Ξέρουμε ότι κατηγορηθήκατε για δωροδοκία».

«Καταρχήν δε δωροδοκήθηκα, πήρα ένα ρεγάλο, όπως συνηθίζεται να το λέμε. Ένας καλός πελάτης και επιχειρηματίας με επιφάνεια ζητούσε να πάρει ένα μεγάλο δάνειο με συνοπτικές διαδικασίες. Κατάφερα και του το πέρασα. Μια εβδομάδα μετά μου έκανε δώρο ένα αυτοκίνητο».

«Τι αυτοκίνητο;»

«Ένα Τογιότα Γιάρις». Αυτή τη φορά με κοιτάζει σοβαρός. «Αν θέλετε, μπορείτε να ρωτήσετε, αλλά μια τέτοια εξυπηρέτηση πληρώνεται συνήθως με ένα δέκα τοις εκατό πάνω στο ποσό. Όταν ήρθε μια μέρα και μου παρέδωσε τα κλειδιά σε συσκευασία δώρου, η πρώτη μου αντίδραση ήταν να μην το δεχτώ. Μετά σκέφτηκα πως ο γιος μου μόλις είχε δώσει πανελλαδικές και πέρασε στο Πολυτεχνείο. Να μην του έκανα δώρο ένα αυτοκίνητο; Οι περισσότεροι γονείς των φίλων του έκαναν το ίδιο, και το παιδί θα ένιωθε ριγμένο. Και στο κάτω-κάτω, δε θα χρειαζόταν ν' αλλάζει δύο συγκοινωνίες για να πηγαίνει στο Πολυτεχνείο. Αυτό ήταν όλο. Έχασα τη θέση μου για ένα Τογιότα Γιάρις».

«Μετά γιατί άλλαξε γνώμη και σας κατήγγειλε;»

«Γιατί του αρνήθηκα τη δεύτερη χάρη. Εκείνος όμως θεώρησε ότι με το δώρο γινόμεν ο άνθρωπος

του στην τράπεζα. Το αυτοκίνητο ήταν στο όνομα μου, αλλά αυτός είχε το τιμολόγιο με τον αριθμό αυτοκινήτου. Το απέδειξε εύκολα ότι είχα δεχτεί το δώρο».

«Μου λέτε ότι το έκανε για να σας εκδικηθεί».

Ο Μπατής με κοιτάζει σαν να του κάνω πλάκα. «Όχι, κύριε αστυνόμε, δεν το έκανε για να με εκδικηθεί. Στους επιχειρηματίες αυτής της επιφάνειας η εκδίκηση δεν παίζει κανένα ρόλο. Το έκανε για να τρομοκρατήσει τον αντικαταστάτη μου, και το πέτυχε. Ο αντικαταστάτης μου του κάνει όλα τα χατίρια, για να έχει το κεφάλι του ήσυχο». Βάζει μια τελεία και μου λέει με άνεση. «Όσο για την ερώτηση που σας καίει: αν είμαι εγώ ο αντάρτης που ανάβει φωτιές στις τράπεζες, σας λέω πολύ απλά ότι δεν είμαι εγώ αυτός που ψάχνετε. Δεν πέρασε ποτέ από το νου μου να εκδικηθώ τις τράπεζες. Το βρήκα πολύ πιο απλό να κόψω κάθε σχέση μαζί τους. Έχω μόνο έναν τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησής μου, για να καταθέτουν οι πελάτες τα χρήματα για τα πακέτα εκδρομών που οργανώνω. Ο προσωπικός μου λογαριασμός δεν είναι καν σε τράπεζα, αλλά στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Ούτε έχω πιστωτική κάρτα. Θα μπορούσα, αν έπαιρνα ένα δάνειο, να μεγάλωνα την επιχείρησή μου, αλλά δε χρειάζεται. Καλά είμαι κι έτσι. Όλα αυτά που σας λέω, μπορείτε να τα τσεκάρετε πολύ εύκολα».

«Μπορώ, αλλά προτιμώ να τα ακούσω πρώτα από σας».

«Ωραία, τότε να σας πω ότι η μοναδική ελπίδα

σας να συλλάβετε αυτόν τον αντάρτη τραπεζών είναι επ' αυτοφώρω. Δεν έχετε καμία άλλη ελπίδα».

«Γιατί το λέτε αυτό;» τον ρωτάω περίεργος.

Ο Μπατής χαμογελάει. «Κοιτάξτε, όλη η Ελλάδα κινείται με δανεικά. Είτε πρόκειται για στεγαστικά είτε πρόκειται για καταναλωτικά, για επιχειρηματικά δάνεια ή για δάνεια διακοπών, τα δάνεια είναι ο μόνος μοχλός που κινεί την ελληνική αγορά. Οι τράπεζες κρατάνε σε ομηρία πάνω από τους μισούς Έλληνες. Τώρα μάλιστα με την κρίση η κατάσταση έχει επιδεινωθεί. Σε κανέναν όμηρο δεν αρέσει η ομηρία του. Προσπαθεί καταρχήν να απαλλαγεί, αλλά όταν δεν μπορεί, δεν του μένει παρά μόνο η εκδίκηση. Συνεπώς, ψάχνετε πάνω από τη μισή Ελλάδα για να βρείτε ποιος όμηρος εκδικήθηκε. Το θεωρείτε εύκολο;»

Δεν το θεωρώ καθόλου εύκολο και ο Μπατής μου δίνει να καταλάβω γιατί κάθε προσπάθειά μου καταλήγει σε αδιέξοδο. Το να πιάσουμε όμως τον αντάρτη στα πράσα είναι εξίσου δύσκολο. Από τη στιγμή που τράπεζες υπάρχουν σχεδόν σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, μπορεί και αυτός να χτυπήσει σε κάθε γωνιά της Ελλάδας και όχι μόνο στην Αθήνα.

Ο Μπατής με βλέπει βυθισμένο σε σκέψεις και λέει, σα να θέλει να μου δώσει κουράγιο. «Έχετε και μια άλλη ελπίδα».

«Ποια είναι αυτή;»

«Να ξεθαρρέψει και να θελήσει να σπάσει τους κώδικες ασφαλείας των τραπεζών, για να μπει στο σύστημά τους και να κάνει άνω-κάτω τα δάνεια. Σ'

αυτήν την περίπτωση θα έχετε να κάνετε με έναν χάκερ, και θα σας είναι πιο εύκολο να βρείτε την πηγή, δηλαδή τον υπολογιστή που χρησιμοποιεί».

Μ' αυτό θα συμφωνούσε ενδεχομένως και η Κούλα. Είναι όμως έξυπνος και ξέρει να φυλάγεται. Άρα, δε νομίζω ότι θα το τολμήσει. Άσε που, αν ήθελε, θα μπορούσε να το κάνει και από έναν υπολογιστή εκτός Ελλάδος. Άντε μετά να βρεις άκρη.

Όλα αυτά τα σκέφτομαι καθώς πηγαίνω στο πάρκινγκ της Κριεζώτου για να πάρω το Σέατ. Ο Μπατής μου έχει μαυρίσει την ψυχή. Σπάω το κεφάλι μου να βρω άλλη λύση, αλλά το μυαλό μου πέφτει πάνω σε τείχος, όπως και οι έρευνές μου.

Αυτήν την ώρα του απογεύματος, η διαδρομή από το Σύνταγμα στην Πολιτεία, που είναι το σπίτι του Τσολάκη, μοιάζει με άσκηση εφ' ενός ζυγού και τροχάδην. Η διαδρομή στη Βασιλίσσης Σοφίας είναι σχετικά εύκολη, αν εξαιρέσει κανείς το συνηθισμένομποτιλιάρισμα στη στροφή των Αμπελοκήπων. Η Κηφισίας τσουλάει, αλλά από τη στροφή Χαλανδρίου και μετά η κατάσταση δυσκολεύει. Το μεγάλο πήξιμο ωστόσο είναι στη Δηλιγιάννη. Ός τη Γούναρη βαδίζω με σημειωτόν και με στάσεις ανά πέντε μέτρα.

Όταν φτάνω στο σπίτι του Τσολάκη, έχει αρχίσει να σουρουπώνει. Τον βρίσκω καθισμένο στη βεράντα, με τον μαύρο υπηρέτη του όρθιο δίπλα του.

«Συγγνώμη που άργησα, αλλά έπεσα σε μεγάλο μποτιλιάρισμα» δικαιολογούμαι.

«Δεν πειράζει, απλώς καθυστέρησε λιγάκι η παρέα μου» απαντάει γελώντας.

«Rashid, will you bring us something refreshing to drink, please?» λέει στον υπηρέτη του. Εκείνος φεύγει αμίλητος για να φέρει τα αναψυκτικά.

Δε λέμε τίποτα, ώσπου να γυρίσει ο Ρασίντ με μια καράφα χυμό πορτοκάλι και δύο ποτήρια και να μας σερβίρει, αμίλητος όπως πάντα. Ο Τσολάκης πίνει μια γουλιά, περιμένει να πιω κι εγώ τη δική μου, και μετά σπάει τη σιωπή.

«Λοιπόν, ανυπομονείτε να μάθετε τι λέει η έκθεση της Coordination and Investment Bank» με ρωτάει χαμογελώντας.

«Μόνο αν έχει κάτι ενδιαφέρον για μένα».

«Αυτό δεν μπορώ να σας το πω. Μπορώ όμως να σας πω ότι η έκθεση είναι εξαιρετικά θετική για την Ελλάδα».

«Δηλαδή;»

«Η έκθεση υποστηρίζει ότι οι προσπάθειες που κάνει η ελληνική κυβέρνηση με τις υποδείξεις του ΔΝΤ και της ΕΕ θα φέρουν αποτελέσματα και δε θα χρειαστεί η Ελλάδα να προχωρήσει σε αναδιαπραγμάτευση του χρέους της, δηλαδή να χρεοκοπήσει».

«Μια στιγμή. Τότε γιατί η εταιρεία αξιολογήσεων Γουόλας και Τσένυ κατέταξε τα ελληνικά ομόλογα σε κουρέλόχαρτα, και γιατί άκουσα σε μια τηλεοπτική συνέντευξη τον Χένρικ ντε Μορ, το στέλεχος της που δολοφονήθηκε, να είναι τόσο επιφυλακτικός, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη;»

Ο Τσολάκης αντιμετωπίζει τη στραβωμάρα μου με κατανόηση. «Θα πρέπει να καταλάβετε, κύριε Χαρίτο, ότι οι οίκοι αξιολόγησης δίνουν μεγάλη ση-

μασία στα αντικειμενικά δεδομένα της κρίσης τους. Συμβουλεύουν πολύ μεγάλους επενδυτές και θα πρέπει πρώτα να τους πείσουν ότι είναι αντικειμενικοί στην αξιολόγησή τους».

«Πώς είναι αντικειμενικοί όταν υποστηρίζουν το αντίθετο από αυτό που γράφει η έκθεση;»

«Δεν υποστηρίζουν το αντίθετο, γιατί δεν έχουν μόνο αυτή την έκθεση. Ας υποθέσουμε ότι ένας επενδυτής απευθύνεται σε έναν οίκο αξιολόγησης με το αίτημα ποιο θα είναι το ρίσκο του αν αγοράσει ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Η εταιρεία αξιολόγησης του παρουσιάζει πρώτα τις εκθέσεις των μεγάλων τραπεζών, παγκόσμιου κύρους. Η Morgan Stanley ισχυρίζεται ότι η Ελλάδα δε γλιτώνει την αναδιαπραγμάτευση του εξωτερικού χρέους της. Το ίδιο ισχυρίζεται λόγω χάρη και η JP Morgan. Η Deutsche Bank είναι ήξεις αφήξεις, κοινώς τα μασάει. Στο τέλος παρουσιάζει και την έκθεση της Coordination and Investment Bank, μιας μικρής και ασήμαντης τράπεζας από το Βαντούζ, που είναι θετική. Αυτή είναι η εικόνα που παρουσιάζει στον πελάτη της. Φυσικά ο πελάτης πιστεύει τις μεγάλες τράπεζες και όχι τη μικρή του Βαντούζ, και δεν αγοράζει τα ομόλογα. Με το ίδιο επιχείρημα αξιολογεί την Ελλάδα και ο οίκος αξιολόγησης. Είναι σαν να σας έλεγα ότι μπορείτε να διαλέξετε ανάμεσα σε μια Μερσεντές και ένα Σουζούκι. Εσείς τι θα διαλέγατε, το Σουζούκι;»

«Θα διάλεγα βέβαια τη Μερσεντές, αλλά δεν είναι αυτό που με ανακουφίζει. Με ανακουφίζει η ιδέα ότι

αν αύριο ο Σταθάκος γίνει διευθυντής Ασφάλειας και εγώ τα βροντήξω, θα μπορώ τουλάχιστον να μπω στις επενδύσεις, με τα τόσα που έμαθα αυτές τις μέρες για τις τράπεζες και τους οίκους αξιολόγησης.

«Μπορείτε να μου πείτε τι έκανε ο ντε Μορ στην Ελλάδα; Ίσως έτσι βρω μια άκρη, γιατί τον σκότωσαν».

Ο Τσολάκης δεν απαντάει αμέσως. «Δύο υποθέσεις μπορώ να κάνω. Η πρώτη είναι ότι τσέκαρε τα στοιχεία με το ελληνικό Υπουργείο Οικονομικών, για να ολοκληρώσει την αξιολόγησή του».

«Και η δεύτερη;»

«Η δεύτερη είναι ότι μάζευε στοιχεία για να παίξει στον ιππόδρομο».

«Στον ιππόδρομο;» επαναλαμβάνω, σαν να μην άκουσα καλά.

«Στο στοίχημα, κύριε αστυνόμε. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν στην αγορά επενδυτές που στοιχηματίζουν περιουσίες στην πιθανότητα να χρεοκοπήσει η Ελλάδα. Αν η Ελλάδα δε χρεοκοπήσει, θα χάσουν τεράστια ποσά. Όλοι αυτοί βασίζουν τα στοιχήματά τους στις εκθέσεις των οίκων αξιολόγησης. Αν οι οίκοι δεν τους δώσουν μια αντικειμενική εικόνα, αν γίνουν αιτία να χάσουν οι επενδυτές τα λεφτά τους, θα κλείσουν, γιατί κανένας επενδυτής δε θα τους εμπιστεύεται. Γι' αυτό σας μίλησα για τον ιππόδρομο. Είναι όπως το ιπποδρομιακό στοίχημα. Αν οι εφημερίδες που ασχολούνται με το ιπποδρομιακό στοίχημα κάνουν λάθος προβλέψεις, και αυτοί που στοιχηματίζουν στον ιππόδρομο χάσουν τα λεφτά

τους, θα γίνουν αναξιόπιστες και θα κλείσουν. Καταλαβαίνετε λοιπόν πόση σημασία έχει η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης».

«Έστω και αν αυτή είναι εικονική;»

«Είναι τόσο εικονική, όσο και τα χρήματα» εξηγεί ο Τσολάκης. «Γιατί και τα χρήματα είναι εικονικά. Δεν κατατίθενται σε κανένα ταμείο, δεν περνάνε από τη μια τράπεζα στην άλλη, είναι αόρατα. Η εικονική αντικειμενικότητα εξυπηρετεί το εικονικό χρήμα. Το μόνο πραγματικό είναι η δολοφονία του ντε Μορ. Όλα τα άλλα είναι εικονικά».

«Αν μου πέσουν κάποτε λεφτά για να επενδύσω, θα έρθω σ' εσάς» λέω στον Τσολάκη.

«Μην είστε σίγουρος ότι θα τα επενδύσω σωστά. Άλλο η ανάλυση και άλλο το ένστικτο του επενδυτή. Το δεύτερο δεν είμαι σίγουρος ότι το έχω».

Σηκώνομαι να φύγω και με χαιρετάει εγκάρδια. «Αν μη τι άλλο, είμαι αξιόπιστος σύμβουλος» μου λέει γελώντας.

Η επιστροφή είναι πανεύκολη, γιατί όλοι έχουν κλειστεί στα σπίτια τους για να παρακολουθήσουν τον τελικό του Μουντιάλ.